

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
w Katowicach
40-015 Katowice, ul. Francuska 12

Katowice, dnia 15 maja 2013 roku

K-RD.5130.42.2012.KL
RPW/3429/2013
Numer rejestru A/405/13

D E C Y Z J A

W SPRAWIE WPISANIA OBIEKTU DO REJESTRU ZABYTEKÓW „A”

Na podstawie art. 3 pkt. 1 i pkt. 2, art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. g, art. 7 pkt. 1, art. 9 ust. 1, art. 89 pkt. 2, art. 91 ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm. – Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 238, poz. 2390, Dz. U. z 2006 r. Nr 50, poz. 362 i Nr 126, poz. 875, Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 i Nr 97, poz. 804 oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 75, poz. 474 i Nr 130, poz. 871) oraz art. 104 § 1 i art. 108 § 1 Kpa w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego z urzędu

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTEKÓW ORZĘKA

WPISAĆ DO REJESTRU ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO POD NUMEREM A/405/13 NASTĘPUJĄCY OBIEKT:

ZESPÓŁ ZAPROJEKTOWANEJ ZIELENI W GLIWICACH (GMINA GLIWICE, MIASTO NA PRAWACH POWIATU), KTÓRY TWORZĄ:

- UKŁAD ALEJOWY DRZEW GATUNKU LIPA DROBNOLISTNA W GLIWICACH WZDŁUŻ ULICY ADAMA MICKIEWICZA, ULICY JÓZEFA SOWIŃSKIEGO I ULICY KOZŁOWSKIEJ (DO WŁOTU ULICY RADIOWEJ) – CZYLI CZTERY SZPALERY DRZEW WZDŁUŻ ULICY ADAMA MICKIEWICZA ORAZ TRZY SZPALERY WZDŁUŻ ULIC JÓZEFA SOWIŃSKIEGO I KOZŁOWSKIEJ;
- UKŁAD ALEJOWY DRZEW GATUNKU KLON POSPOLITY ‘SCHWEDLERI’ W GLIWICACH WZDŁUŻ ULICY JANA III SOBIESKIEGO – NA ODCINKU OD ULICY JULIUSZA SŁOWACKIEGO DO ULICY TADEUSZA KOŚCIUSZKI;
- ZIELEŃ KOMPONOWANA W GLIWICACH PLACU GRUNWALDZKIEGO ORAZ SKWERU KEŻMAROK.

Opis zespołu stanowi załącznik numer 1 do niniejszej decyzji.

ZAŁĄCZNIK NR 1
DO DECYZJI NUMER K-RD.5130.42.2012.KL (RPW/3429/2013)
Z DNIA 15 MAJA 2013 ROKU

NUMER REJESTRU ZABYTEKÓW A/405/13

O P I S Z E S P O Ł U

Głównym wyznacznikiem kompozycji zieleni jest obecna ulica Adama Mickiewicza – czterorzędowa aleja lipowa, rozciągająca się od skrzyżowania z ulicy Zawiszy Czarnego aż do skrzyżowania z ulicą Daszyńskiego. Jest to aleja jednorodna, złożona z lip drobnolistnych (*Tilia cordata* Mill.), obecnie ramująca zarówno ciąg jezdny ulicy, jak i równolegle biegnący ciąg spacerowy ze ścieżką rowerową. Układ historyczny jest czytelny i zachowany niemalże w całości. Niekompletny jest fragment jednego ze szpalerów bezpośrednio przy skrzyżowaniu z ulicą Ignacego Daszyńskiego, istnieje jednak możliwość odtworzenia kompozycji na tym odcinku.

Kompozycyjną kontynuacją obsadzenia ulicy Mickiewicza jest aleja lipowa trzyczędowa tworząca zadrzewienie ulicy Sowińskiego. Układ alejowy wzdłuż tej ulicy rozpoczyna się od skrzyżowania z ulicą Daszyńskiego, tworzy tam jednocześnie ramę skweru Keżmarok i rozciąga się do wysokości zakładów Polskich Odczynników Chemicznych S.A. (działka nr 725). Aleja jest gatunkowo jednorodna, złożona z drzew gatunku lipa drobnolistna (*Tilia cordata* Mill.). Układ alejowy ulicy Sowińskiego składa się z trzech szpalerów drzew, z czego dwa ramują ciąg pieszy od strony skweru Keżmarok i POCH S.A., natomiast trzeci zamyka układ po drugiej stronie ulicy. Ten pojedynczy szpaler jest najsłabiej zachowany, w części niekompletny, a liczne drzewa posiadają uszkodzenia mechaniczne ze względu na ruch drogowy. Pomimo to układ jest czytelny i możliwe jest odtworzenie historycznego przebiegu.

Aleja wzdłuż ulicy Kozłowskiej jest również jednorodną aleją lipową trzyczędową. Układ historyczny zachował się tam jedynie na wysokości skweru Keżmarok i rozciąga się od skrzyżowania z ulicą Daszyńskiego do skrzyżowania z ulicą Radiową, tworząc tym samym ramę drugiej strony skweru, będącą lustrzanym odbiciem fragmentu ulicy Sowińskiego.

Obsadzenie alejowe ulicy Jana III Sobieskiego jest układem dwurzędowym biegnącym po obu stronach ulicy na odcinku pomiędzy ulicami Słowackiego i Kościuszki. Aleja jest jednorodna gatunkowo i składa się z klonów pospolitych w odmianie Schwedlera (*Acer platanoides* 'Schwedleri'). Układ drzew jest zachowany oraz kompletny, nie uległ zmianie od czasu powstania.

Plac Grunwaldzki zlokalizowany jest pomiędzy ulicami Mickiewicza, Jana III Sobieskiego, Długosza oraz Zawiszy Czarnego. Powstał w latach 20. XX wieku i pełni do chwili obecnej funkcję parku miejskiego. Kompozycja parku jest modernistyczna z promienistym układem alejek i centralnym owalnym placem. Granice założenia obsadzone są żywopłotem z garbu pospolitego (*Carpinus betulus*) oraz wysoką zielenią obwodową. Alejki są obsadzone monogatunkowo np. klonami pospolitymi (*Acer platanoides*), klonami jaworami (*Acer pseudoplatanus*) i dębami szypułowymi (*Quercus robur*). pomiędzy alejkami rosną pojedyncze drzewa głównie gatunków liściastych oraz skupiny ozdobnych krzewów kwitnących. W północnej części parku, przy ulicy Jana III Sobieskiego i ulicy Jana Długosza, zlokalizowany jest cmentarz wojenny założony w 1945 roku na planie prostokąta z regularnie rozmieszczonymi pojedynczymi grobami oraz mogiłami zbiorowymi. W centralnej części podwójny szpaler lip drobnolistnych (*Tilia cordata*) i kasztanowców pospolitych (*Aesculus hippocastanum*), wejście na cmentarz ramowane cisem pospolitym (*Taxus baccata*). W zachodnim narożniku placu znajduje się działka numer 1262, na której nie występuje zabytkowy w związku z tym nie jest ona objęta wpisem do rejestru zabytków.

Skwer Keżmarok zlokalizowany jest pomiędzy ulicami: Radiową, Kozłowską i Sowińskiego. Ten zieleniec o swobodnym układzie kompozycyjnym powstał na przełomie XIX i XX wieku. Od strony ulic Kozłowskiej oraz Sowińskiego ramowany jest podwójnym szpalerem lipowym (*Tilia cordata*). Kompozycja centralna składa się z platanów klonolistnych (*Platanus x hispanica*) otaczających owalny plac. Pozostała zieleń składa się ze swobodnie rozmieszczonych drzew oraz krzewów kwitnących rosnących zarówno w grupach jak i pojedynczo.

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
w Katowicach
Lachowska
mgr Magdalena Lachowska